

LA CASA DE CARITAT DE BARCELONA SOTA LA PRESIDÈNCIA DE VALENTÍ ALMIRALL, 1871-1875

Montserrat Pantaleón Gamisans

La Casa de Caritat de Barcelona va ser la institució benèfica més important nascuda a les acaballes de l'Antic Règim i es va anar consolidant amb el naixement de l'Estat liberal. S'ha de tenir en compte que a les juntes de govern de la institució hi va prendre part el més florit de la burgesia catalana. La tipologia dels membres de les juntes era, però, molt variada ja que hi va haver des de representants de les famílies polítiques conservadores a representants (els menys) de la burgesia liberal progressista, entre els quals destaca Valentí Almirall. Els canvis que van suscitar les eleccions municipals de 1870 a Barcelona, i les generals i provincials de març de 1871, van afectar al relleu de la presidència de la Diputació, que va passar a mans del republicà federal, Anselm Clavé, que va anomenar, com a president de la Junta de Govern de la Casa de Caritat, el seu amic Valentí Almirall. La gestió de la Junta encapçalada per Almirall, entre 1871 i 1875, es va basar en la renovació en un seguit d'apartats: 1) acabar amb la idea de que la Casa de Caritat era una casa de reclusió; 2) centrar-se en la instrucció i la regeneració moral i física dels asilats; 3) millorar l'estat sanitari; i 4) millorar la gestió econòmica.

La Junta presidida per Almirall va editar unes memòries relatives a la seva gestió, i gràcies a elles es pot comprovar com es va incidir, sobretot en dotar els asilats d'estudis i un ofici, perquè poguessin afrontar la vida laboral una vegada haguessin sortit de la Casa. Fins aquell moment, l'Asil era un lloc on es recloïen, sense gaire interès per millorar les seves condicions, tant els pobres que acudien voluntàriament, com els captaires i els rodamons recollits segons els bans que disposaven les autoritats. Almirall va insistir que homes, dones i nens tinguessin una educació el més completa possible dins dels condicionaments de la Casa. Pel que fa a la sanitat, es va intentar millorar la higiene i l'alimentació i reduir la important mortalitat que produïen malalties endèmiques a la Casa, com ara la tuberculosi. En matèria de pressupostos i comptabilitat, l'esforç de la Junta presidida per Almirall va anar dirigida cap a l'autogestió per no haver de dependre (si més no, no excessivament) de les subvencions de la Diputació i de les almoines o llegats.

Però Valentí Almirall no va restar al marge de les disputes polítiques durant la seva presidència a la Casa. Va intentar sortejar, amb més o menys fortuna, els diferents canvis polítics del Sexenni, fins que la Restauració va imposar, el 1876, una junta més conservadora que va acabar amb els intents de reforma.